

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 20 oktober 2022

Zaaknummer :

Onderwerp: : Invulling rekenkamercommissie Oude IJsselstreek

De raad wordt voorgesteld

1. Een rekenkamercommissie Oude IJsselstreek in te stellen met drie externe leden, waaronder de voorzitter.
2. Als adviseur van de rekenkamercommissie te benoemen de raadsleden:
-
-
3. De griffier te verzoeken de werving te starten voor twee externe leden van de rekenkamercommissie Oude IJsselstreek.
4. Drie leden van de Auditcommissie, de voorzitter en de ambtelijk secretaris van de rekenkamercommissie te verzoeken de selectie voor twee externe leden van de rekenkamercommissie te doen en daarover de commissie AFE te adviseren.
5. Het budget van de rekenkamercommissie met ingang van 1 januari 2024 te bepalen op € 1,10 per inwoner.
6. In te trekken de 'Verordening op de Rekenkamer 2019' onder gelijktijdige vaststelling van de 'Verordening op de Rekenkamer 2022'.

Aanleiding

Op 27 juni 2019 besloot de gemeenteraad om de wettelijk verplichte rekenkamerfunctie in te vullen in de vorm van een rekenkamercommissie met vier interne leden (raadsleden/fractieassistent) en één extern lid/voorzitter. Als basis is daarvoor de 'Verordening op de Rekenkamer 2019' vastgesteld. Met het einde van de raadsperiode 2018-2022 is de benoemingstermijn van de interne leden en van de extern voorzitter afgelopen. De gemeenteraad kan de voorzitter herbenoemen voor vier jaar. De heer Kloosterman heeft laten weten dat hij graag voor herbenoeming in aanmerking komt. Via het presidium wordt voorgesteld de heer Kloosterman in de raadsvergadering van 29 september 2022 te herbenoemen als lid/voorzitter van de rekenkamercommissie Oude IJsselstreek voor een periode van vier jaar.

Wet 'Versterking decentrale rekenkamers'

Dit wetsvoorstel wijzigt de Gemeentewet, de Provinciewet, de Waterschapswet en de Comptabiliteitswet 2016 in verband met het afschaffen van de decentrale rekenkamerfunctie en het uitbreiden van de bevoegdheden om decentrale rekenkamers te versterken. Rekenkamers onderzoeken of beleid en bestuur kostenefficiënt, effectief en volgens de regels gebeurt. Taken van gemeenten, en daarmee ook de uitgaven, zijn door de decentralisaties in het sociale domein toegenomen. Ook met de komst van de Omgevingswet worden de taken en middelen van gemeenten uitgebreid. Onafhankelijke controle door een lokale rekenkamer is daarbij van groot belang volgens de wetgever. Raadsleden mogen echter geen zitting meer nemen in de eigen rekenkamer. De gemeenteraad benoemt de leden/voorzitter van de rekenkamer voor de duur van zes jaar. Het wetsvoorstel is inmiddels aangenomen door de Tweede Kamer. Inwerkingtreding is beoogd op 1 januari 2023 waarbij sprake zal zijn van een overgangstermijn van een jaar.

Herinrichting rekenkamercommissie Oude IJsselstreek

Het vooruitzicht op de wet 'Versterking decentrale rekenkamers' geeft aanleiding om de inrichting en functioneren van de rekenkamercommissie en daarmee ook het belang van de rekenkamercommissie als instrument voor de gemeenteraad opnieuw tegen het licht te houden.

De wettelijke verplichte rekenkamerfunctie is er ter ondersteuning van de raad bij het uitoefenen van zijn kaderstellende en controlerende taken. Door de raad te versterken in zijn controlerende rol draagt de rekenkamer bij aan kwaliteit van de lokale democratie en het vertrouwen van de burger in het bestuur.

De rekenkamercommissie heeft in maart jl. haar functioneren geëvalueerd en gesproken over adviezen aan de gemeenteraad over de toekomst van de rekenkamerfunctie. Tijdens de werkbijeenkomst op 8 september jl. is gesproken over de gewenste inrichting en functioneren van de rekenkamer, welke stappen hiervoor gezet moeten worden en welk budget nodig is.

De rekenkamercommissie heeft geconstateerd dat de combinatie van externe onafhankelijke deskundigheid en een directe relatie met de gemeenteraad goed heeft gewerkt. Een goede relatie tussen rekenkamer en gemeenteraad is belangrijk, mede ook om te zorgen voor een optimale doorwerking van de onderzoeken. De wet 'Versterking decentrale rekenkamers' schrijft het instellen van een onafhankelijke rekenkamer met externe deskundigen voor. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van deze nieuwe wet adviseert de auditcommissie over te gaan tot het instellen van een rekenkamercommissie met drie externe leden, waaronder de voorzitter. Als de nieuwe wet van kracht wordt, kan de rekenkamercommissie eenvoudig worden omgezet naar de wettelijk verplichte onafhankelijke rekenkamer en blijft de continuïteit en kwaliteit gewaarborgd.

Raadsleden als adviseur van de rekenkamercommissie

Om als rekenkamercommissie voldoende voeling met de gemeenteraad te kunnen houden is het mogelijk twee raadsleden als adviseur te verbinden aan de rekenkamercommissie en straks aan de rekenkamer. Ten opzichte van de huidige praktijk kunnen deze raadsleden niet betrokken zijn bij de besluitvorming van de rekenkamercommissie om over te gaan tot een onderzoek en ook niet bij de uitvoering van onderzoeken en de vaststelling van de rapporten, aanbevelingen en conclusies. Wel kunnen zij de rekenkamercommissie o.a. adviseren over de onderzoeksprogrammering en de presentatie van de rekenkamerrapporten aan de gemeenteraad.

De samenstelling van de rekenkamercommissie met externe leden heeft als voordeel dat onderzoek in eigen beheer, tegen vergoeding, mogelijk is. De aangewezen onderzoekers schrijven op basis van de startnotitie een projectplan: opdrachtgever-opdrachtnemerschap. Voor checks and balances is het goed een "interne" stuurgroep voor de begeleiding van dat betreffende onderzoek te hebben. Raadsleden die als adviseur zijn verbonden aan de rekenkamercommissie kunnen informeel de rol van "stuurgroep" samen met het derde lid goed invullen.

De rekenkamercommissie verkrijgt op deze manieren inzicht in de behoefte van de gemeenteraad aan onderzoeken en kan zo inschatten welke onderzoeken nuttig en waardevol zijn voor de uitoefening van de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad.

De rekenkamercommissie zal ook op andere manieren raadsleden betrekken bij haar werkzaamheden door bijvoorbeeld met afzonderlijke fracties in gesprek te gaan. De rekenkamercommissie bepaalt zelf, dus onafhankelijk, welke onderwerpen zij selecteert voor onderzoek. De gemeenteraad kan wel een verzoek doen om een onderwerp te onderzoeken. Het is uiteraard belangrijk dat de gemeenteraad op een goede manier gebruik kan maken van de rekenkamercommissie als 'hulptroep' voor ondersteuning van het raadswerk. Met de wijziging van de inrichting van de rekenkamercommissie met externe leden, zal een nieuwe verordening op de rekenkamercommissie moeten worden vastgesteld. Deze verordening blijft geldig totdat de overgangstermijn van de wet is verstreken of als een nieuwe verordening wordt vastgesteld door de gemeenteraad na inwerkingtreding van de wet 'Versterking decentrale rekenkamers'.

Werving en selectie twee externe leden rekenkamercommissie Oude IJsselstreek

Het advies is de griffier te verzoeken de werving te starten voor twee externe leden van de rekenkamercommissie Oude IJsselstreek. De profielschets zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de auditcommissie. De voorzitter van de rekenkamercommissie kan ondersteunen bij het vormen van een profielschets van de twee te benoemen externe leden. De auditcommissie adviseert een selectiecommissie te vormen die bestaat uit drie leden van de auditcommissie en de voorzitter en ambtelijk secretaris van de rekenkamercommissie. Over de selectie wordt advies uitgebracht aan de commissie AFE, waarna de kandidaten voor benoeming door de raad worden voorgedragen.

Budget rekenkamercommissie Oude IJsselstreek

Het jaarlijkse budget voor de rekenkamercommissie bedraagt € 18.909,-. Uit het jaarverslag 2021 van de rekenkamercommissie blijkt dat de kosten in dat jaar € 41.500,- bedroegen. De meerkosten zijn gedekt uit de reserves 'uitgestelde raadsbesluiten'. De kosten voor een onderzoek dat door een extern bureau in opdracht van de rekenkamercommissie wordt uitgevoerd bedragen gemiddeld tussen € 20.000,- en € 25.000,-.

De maandelijkse vergoeding en de reiskosten voor de externe leden worden betaald van het budget. De vergoeding voor de voorzitter bedroeg € 300 netto per maand, exclusief reiskosten.

Vanwege het administratieve proces is het voorstel om vanaf nu een bruto vergoeding per maand uit te betalen aan de externe leden, exclusief reiskosten. De vergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd. Voor de vergoeding voor de externe leden is gekeken naar de rekenkamercommissie Bronckhorst die bestaat uit drie externe leden, waaronder de voorzitter. De auditcommissie adviseert de vergoeding voor de voorzitter en twee leden van de rekenkamercommissie vast te stellen op resp. € 525 en € 375 per maand. De reiskostenvergoeding voor de voorzitter en de leden wordt gebaseerd op de hiervoor geldende regeling van de ambtelijke organisatie.

De samenstelling van de rekenkamercommissie met externe leden heeft als voordeel dat onderzoek in eigen beheer mogelijk is en dat heeft, naast het snel kunnen inspelen op een urgent vraagstuk, ook een positief effect op de onderzoekskosten. De rekenkamercommissie zal ook onderzoek verrichten met hulp van ingehuurde externe expertise. In dat geval begeleidt de rekenkamercommissie het onderzoek. De auditcommissie adviseert dat de leden van de rekenkamercommissie een niet marktconforme vergoeding van € 55,- per uur ontvangen voor het verrichten van onderzoek in eigen beheer. Deze vergoeding wordt eens per jaar geïndexeerd op basis van de loonindexcijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Genoemde bedragen worden in de verordening opgenomen.

Om efficiënt te kunnen functioneren en om tot goede, waardevolle onderzoeksresultaten te komen is een passend rekenkamerbudget essentieel. De auditcommissie adviseert het jaarlijks beschikbare budget voor de rekenkamercommissie met ingang van 1 januari 2024 te bepalen op € 1,10 per inwoner (afgerond € 43.500). Het jaarlijkse budget kan in 2023 worden aangevuld uit de reserves 'uitgestelde raadsbesluiten'.

Ter vergelijking de budgetten voor de rekenkamerfunctie in Berkelland, Doetinchem, Bronckhorst met uitsluitend externe leden bedragen respectievelijk € 54.000,-, €49.500,- en € 44.000.

Bij het debat in de Tweede Kamer over het wetsvoorstel is een motie aangenomen over het bedrag per inwoner dat toereikend zou moeten zijn voor onafhankelijk rekenkameronderzoek, in acht nemend de gemeentelijke autonomie. De minister laat zo'n onderzoek uitvoeren en de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK) wordt hierbij betrokken.

Wat wordt met beslissing bereikt

- Hiermee wordt bereikt dat de rekenkamercommissie Oude IJsselstreek weer voldoet aan de wettelijke verplichting tot het hebben van een rekenkamerfunctie en wordt rekening gehouden met het wetsvoorstel 'Versterking decentrale rekenkamers'.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

- Actualisatie van het functioneren van de rekenkamercommissie, als instrument van de raad;
- Behoud van continuïteit en kwaliteit in de rekenkamercommissie;
- Het realiseren van een actuele inrichting van de rekenkamercommissie vanwege de inwerkingtreding van de wet 'Versterking decentrale rekenkamers'.

Kanttekeningen

Gemeenten worden verplicht een onafhankelijke rekenkamer in te stellen waarbij raadsleden geen zitting mogen nemen in de eigen rekenkamer. De leden van de rekenkamer ontvangen een bij verordening van de raad vastgestelde vergoeding voor hun werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten.

Zolang de wettelijke overgangstermijn nog niet is verstreken, kan de rekenkamercommissie op dezelfde manier worden ingevuld als in de vorige raadsperiode, met interne leden en één extern lid/voorzitter.

Kosten, baten, dekking

De vergoeding voor de voorzitter en twee leden van de rekenkamercommissie bedragen volgens dit raadsvoorstel resp. € 525 en € 375 per maand. De tijdsinvestering bedraagt één dagdeel per week. De maandelijkse vergoedingen en de reiskosten komen ten laste van het jaarlijkse budget van de rekenkamercommissie.

Wanneer het jaarlijkse beschikbare budget voor de rekenkamercommissie wordt gebaseerd op € 1,10 per inwoner bedraagt het budget, afgerond € 43.500,- met ingang van 1 januari 2024.

De jaarlijkse kosten voor de externe leden worden geschat op € 16.000,- incl. reiskosten en het overige deel is bestemd voor het doen van onderzoek al dan niet in eigen beheer. Over de besteding van het beschikbaar gestelde budget legt de rekenkamercommissie jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad.

Uitvoering

Na instemming van de gemeenteraad zal gestart worden met de werving en selectie van twee externe leden voor de rekenkamercommissie Oude IJsselstreek.

Besluitvorming over de benoeming van twee externe leden is beoogd in de raadsvergadering van 15 december 2022.

De 'Verordening op de Rekenkamer 2022' wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd (www.overheid.nl).

Bijlagen (algemeen)

1. Verordening op de Rekenkamer 2019, met voorgestelde wijzigingen
2. Verordening op de Rekenkamer 2022

Namens de auditcommissie,

M.B.J. Looman
Griffier

J. Spronk
Voorzitter

Raadsvergadering d.d. 20 oktober 2022

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming
- met algemene stemmen
- .....stemmen voor.....stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement.....
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen van B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen.....
- .....